

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **N.G.**, nar. X., bytom K., L., B., (pôvodne I.B.R., s.p., M.N., P., IČO: X.), zastúpenej advokátom JUDr. I.J., P., S., proti žalovanému: **I.P., a.s.**, J.Š., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. J.O., K.K., **o zaplatenie 1 436 220,-- Sk s prísl.**, vedenej na Okresnom súde v Prešove pod spisovou značkou 21 Cb 214/2004, na dovolanie žalobkyne a I.O., nar. X., bytom Z.P. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. februára 2008 č.k. 4Cob 12/07-225, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie žalobkyne a I.O., bytom Z.P. sa **o d m i e t a**.

Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd v Prešove rozsudkom z 31. marca 1006 zamietol návrh, ktorým sa pôvodný žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1 436 220,-- Sk ako nezaplatenú cenu za stavebné práce so 16,5 % ročným úrokom z omeškania od 3. januára 2003 do zaplatenia.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia súd mal za preukázané, že dňa 28. apríla 2002 uzatvoril žalobca ako zhotoviteľ so žalovaným ako objednávateľom zmluvu o dielo. Na základe tejto zmluvy sa žalobca zaviazal pre žalovaného vykonať rekonštrukciu rozostavanej nehnuteľnosti, ktorej vlastníkom bol žalobca. Vykonanie a prevzatie prác potvrdil žalovaný dňa 3. januára 2003 na doklade označenom ako rekapitulácia nákladov stavby podľa objektov. Odplatu za vykonané rekonštrukčné práce vyúčtoval žalobca žalovanému faktúrou č. 01/2003 z 2. januára 2003 v sume 1 736 220,-- Sk, splatnou 17. januára 2003. Dňa 15. januára 2003 uzavrel žalobca so žalovaným dohodu o finančnom

vysporiadaní záväzkov, v rámci ktorej žalovaný ako dlžník uznal čo do dôvodu a výšky, že žalobcovi ako veriteľovi dlhuje peňažnú čiastku vo výške 1 523 000,-- Sk bez DPH (s DPH 1 736 220,-- Sk). Dňa 17. januára 2003 zaplatil žalovaný žalobcovi sumu 300 000,-- Sk. V tento deň uzatvoril žalobca ako budúci predávajúci so žalovaným ako budúcim kupujúcim zmluvu o budúcej zmluve, ktorej sa dohodli, že najneskôr do 1. mája 2003 uzavrujú kúpnu zmluvu, ktorou žalobca prevedie na žalovaného nehnuteľnosť, na ktorej žalobca vykonával žalovaným objednané rekonštrukčné práce. Žalobca žalovanému nikdy nepredložil návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy a ani sa na súde nedomáhal nahradenia prejavu vôle. Žalobca ani žalovaný od zmluvy o dielo neodstúpili a zmluva nebola ani nikdy vypovedaná. Napriek tomu žalobca nehnuteľnosť, na ktorej sa realizovala rekonštrukcia, previedol na obchodnú spoločnosť Štatistické a evidenčné vydavateľstvo tlačív, a.s. písomnou kúpnu zmluvou z 26. apríla 2004. Keďže žalobca dielo, ktoré realizoval na základe zmluvy o dielo z 28. apríla 2002 žalovanému nikdy neodovzdal (pričom toto odovzdanie už ani nie je možné), nevznikol mu voči žalovanému nárok na zaplatenie ceny za vykonané rekonštrukčné práce. Uplatnený nárok na zaplatenie sumy 1 436 220,-- Sk s príslušenstvom nemohol súd posúdiť ako nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by sa žalobca na úkor žalovaného nejakým spôsobom bezdôvodne obohatil a ani ako na náhradu škody pre nedostatok podmienok. Súd zápis zo 17. januára 2003, ktorým sa mali dohodnúť podmienky vypovedania zmluvy o dielo, považoval za nevierohodný. O trovách konania rozhodol podľa úspešnosti žalobcu s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu v Prešove, Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) rozsudkom z 21. februára 2008 č.k. 4Cob 12/07-225 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu 86 521,80,-- Sk náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd rozhodol tak s nasledovným odôvodnením. Platobný rozkaz vydaný 7. mája 2003, č.k. 1 Rob 649/03-17 bol doručovaný žalovanému označenému ako I.P., a.s., F.P.. V čase jeho doručovania žalovaný nemal sídlo v P na F., ale v Š.M.. Doručenie platobného rozkazu pre I.P., a.s., na Jarkovú 269/1 v Š.M. bolo vykonané až 10. novembra 2004, vtedy došlo k účinnému doručeniu platobného rozkazu, proti ktorému podal v zákonnej lehote žalovaný odpor. Preto súd pokladal námietku žalobcu v odvolaní o existencii prekážky rozhodnutej veci za nedôvodnú. Žalovaný namietal nedostatok aktívnej legitimácie

zákonného právneho nástupcu žalobcu, dedičke N.G. (dcére žalobcu), lebo pôvodný žalobca I.B. pohľadávku z predmetu sporu postúpil zmluvou o postúpení pohľadávky zo 4. januára 2006 na I.O.. Advokátska kancelária JUDr. Ľ.K., so sídlom v P.T. na výzvu krajského súdu doložila zmluvu o postúpení pohľadávky medzi I.B. ako postupcom a I.O. ako postupníkom, predmetom ktorej je peňažná pohľadávka postupcu proti firme I.P., a.s., J.Š.. Krajský súd zistil, že zmluva o postúpení pohľadávok identifikuje pohľadávku ako pohľadávku totožnú s pohľadávkou, ktorá je predmetom tohoto súdneho konania. Keď pôvodný žalobca I.B. predmetnú pohľadávku postúpil písomnou zmluvou na I.O., táto je nositeľkou hmotnoprávnych oprávnení, ktoré sú predmetom sporu, t.j. nároku na zaplatenie sumy 1 436 220,-- Sk. N.G. tým stratila aktívnu legitimáciu v spore. Z toho dôvodu bolo potrebné návrh zamietnuť ako nedôvodný. Žalobkyni už nesvedčí právo, ktorého sa v spore domáha.

Krajský súd poznamenal, že z dôvodu úmrtia žalobcu v priebehu konania podľa § 107 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku konal s N.G., ktorá podľa osvedčenia o dedičstve číslo 26D 1407/2006, Dnot 199/2006 je dedičkou zo zákona v 1. skupine (poručiteľova dcéra).

Odvolačný súd podľa § 219 O.s.p., ako vecne správne potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý žalobu zamietol.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala N.G., označená ako žalobkyňa 2/ dovolanie. Súčasne dovolanie podala aj I.O. označená ako žalobkyňa 1/. Dovolanie odôvodnili s poukazom na ustanovenie § 237 písm. d/ a f/ O.s.p., lebo súd prvého stupňa rozhodol vo veci, ktorá bola právoplatne rozhodnutá a žalobkyni bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolanie podali s nasledovným odôvodnením. Predovšetkým namietali nesprávne procesné postupy odvolacieho súdu, ktorý prvostupňový rozsudok potvrdil z iného právneho dôvodu, ku ktorému sa nemohli vyjadriť, a preto bola im odňatá možnosť konať pred súdom. Je preukázateľné, že vydaný platobný rozkaz bol žalovanému doručený, lebo ho prevzal. V okamihu prevzatia platobného rozkazu nastali účinky doručenia, čo vyznačila oprávnená osoba súdu na obálke, ktorou bol platobný rozkaz doručený a potvrdila svojim podpisom. Úkon správoplatnenia bol vykonaný po preskúmaní doručovania platobného rozkazu a správoplatnený za prítomnosti právneho zástupcu žalobcu. V súdnom spise bol doložený dôkaz - potvrdenie zmeny adresy k 24. februáru 2003 z F. na adresu žalovaného Š.M.. V spise bol doložený dôkaz o prevzatí zásielky a jej vrátení, že údajne nejde o oprávnenú osobu, no

bola opatrená pečiatkou žalovaného. Preverovaním v spise dňa 16. apríla 2008 bolo zistené, že zo spisu sa tieto doklady stratili, číslovanie spisu bolo premaľované a prečíslované práve v tej časti, ktorá sa týkala prevzatia platobného rozkazu a dôkazu, že právny zástupca žalobcu bol v spise, robil si výpisky a zabezpečoval dôkazy. Taktiež je preukázateľné, že pôvodný žalobca nemal záujem zverejniť zmluvu o postúpení pohľadávky a postup jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. K. bol voči súdu neplatný, nakoľko nemal súhlas pôvodného žalobcu ani toho, na koho bola pohľadávka postúpená, aby oznámil dlžníkovi postúpenie pohľadávky. Teda konal nad rámec svojich právomocí a úkon bol neplatný. Súd potvrdil prvostupňový rozsudok nesprávne, lebo vo veci mal pokračovať s právnym nástupcom - dcérou nebohého I.B. N.G.. Ak by krajský súd akceptoval neplatnosť tohto úkonu, aktívne legitimovanou by bola dcéra nebohého a právny zástupca žalobcu o inom vedomosť ani nemal. JUDr. K. nemal plnomocenstvo na uskutočnenie takéhoto úkonu, preto jeho oznámenie o postúpení pohľadávky nemožno akceptovať a toto nemohlo mať právne účinky voči žalovanému. Úkon postúpenia pohľadávky bol vykonaný za života žalobcu, ktorý nemal záujem, aby žalovaný mal vedomosť o postúpení pohľadávky. Dňa 20. júna 2006 žalobca zomrel. Postup žalovaného sa prieči dobrým mravom, nakoľko tento prevzal platobný rozkaz, nastali účinky doručenia a v snahe špekulatívnym spôsobom zabezpečiť si výhodu tak, aby nemusel žalobcovi dlžnú sumu zaplatiť, tento platobný rozkaz vrátil súdu spolu s písomným podaním. Máme podozrenie, že z týchto dôvodov došlo aj k odstráneniu dôkazov so spisu, preukazujúcich doručenie zásielky, list, ktorým bola zásielka vrátená súdu i doklad o tom, že právny zástupca bol v spise. Z dôvodu právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu, ktorý bol doručený žalovanému riadne, treba vec posudzovať tak, že sa o nej právoplatne rozhodlo a nemôže sa o nej rozhodovať znovu. Súd sa s touto námietkou nevysporiadal, čo je nutné chápať ako závažné procesné pochybenie súdu prvého stupňa. Rozsudok v tejto časti je absolútne nepreskúmateľný a rozhodnutie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko je rozdiel v právnom názore medzi prvostupňovým súdom (žaloba nedôvodná) a rozdiel medzi právnym názorom odvolacieho súdu (nedostatok aktívnej legitimácie). Nesprávnym vykonaním hodnotenia dôkazov, hlavne z titulu doručenia platobného rozkazu a procesných podmienok sporu z hľadiska správnosti sa oba sudy dopustili tzv. nesprávneho hodnotenia právneho sporu. V danom prípade nebol základ pre nové rozhodnutie, nakoľko vo veci bolo právoplatne rozhodnuté platobným rozkazom. Žiadali, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie bez nariadenia pojednávania v zmysle § 243a ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 a § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci žalovaný podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. potvrdený.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné.

Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí nevyslovil prípustnosť dovolania, preto dovolanie podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nie je prípustné. Napokon žalobkyne sa prípustnosti dovolania v zmysle § 238 O.s.p. ani nedovolávajú.

Dovolací súd preskúmal obsah spisu pre prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Dovolateľky sa domáhali prípustnosti dovolania z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) a z dôvodu, že postupom súdu sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolací súd zistil, že dovolateľka I.O., bytom Z.P. nebola a nie je účastníčkou konania. Podľa obsahu spisu pôvodný žalobca I.B. I.O. v priebehu konania na súde prvého stupňa (4. januára 2006) postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom sporu. Tým nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod práv a povinnosti, o ktorých sa koná. Pretože pôvodný žalobca ako postupca ani I.O. ako postupník nenavrhlí zmenu osoby účastníka konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2 O.s.p., o ktorom návrhu by súd bol povinný rozhodnúť podľa § 92 ods. 3 O.s.p., I.O. sa nestala účastníčkou konania.

Preto dovolací súd dovolanie podané I.O. podľa § 218 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. v znení platnom od 15. októbra 2008 odmietol ako podané niekým, kto na podanie dovolania nie je oprávnený.

Podľa § 237 písm. d/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už

prv začalo konanie. Žalobkyňa tvrdí, že o veci v konaní sa rozhodlo právoplatným platobným rozkazom vydaným Okresným súdom v Prešove 7. mája 2003.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvého stupňa vydal 7. mája 2003 platobný rozkaz, ktorým žalovanému I.P., a.s., F.P., IČO: X. uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 436 220,-- Sk so 16,5% úrokom z omeškania ročne od 3. januára 2003 do zaplataenia, súdny poplatok 71 810,-- Sk a trovy právneho zastúpenia 37 579,20,-- Sk. Adresu žalovaného označil podľa adresy uvedenej v žalobe. Listová zásielka s uvedeným platobným rozkazom bola doporučené odoslaná na adresu. Táto sa vrátila súdu 14. mája 2003 s poznámkou doručovacej Pošty Prešov 1 z 12. mája 2003 o odsťahovaní adresáta. Uvedená poznámka znamenala, že zásielku nebolo možné doručiť adresátovi do vlastných rúk v zmysle § 173 ods. 1 O.s.p., a teda sa pokladala za nedoručenú .

Súd prvého stupňa opäť doručoval platobný rozkaz spolu so žalobou do nového sídla žalovaného na adresu J.Š.. Z doručenky pripojenej k platobnému rozkazu je zrejmé, že adresát písomnosť prevzal 10. novembra 2004. Dovolací súd pokladá za vecne správne stanovisko odvolacieho súdu, že platobný rozkaz bol v zmysle § 173 ods. 1 O.s.p. účinne doručený žalovanému 10. novembra 2004.

Dovolací súd poznamenáva, že platobný rozkaz je rozhodnutím, ktoré je vydané len na základe tvrdenia jedného účastníka konania, žalobcu. Preto je rozhodné, aby bol doručený spôsobom vylučujúcim akúkoľvek pochybnosť o tom, že žalovaný sa predpísaným spôsobom dozvedel, že bez prejednávania veci mu bolo uložené peňažné plnenie. V prípade, ak by bol platobný rozkaz doručovaný na inú adresu, než je uvedená v obchodnom registri, nedošlo by k vykonaniu účinného doručenia, lebo by vznikla odôvodnená pochybnosť o prevzatí platobného rozkazu povinným subjektom. Preto i keď kancelárii Okresného súdu Prešov bol daný príkaz 9. júna 2003 na vyznačenie právoplatnosti platobného rozkazu (na rube vrátenej obálky č.l. 19), tak okresný súd nemohol túto právoplatnosť vyznačiť z dôvodu nesprávneho doručovania písomnosti.

Pretože žalovaný podal proti platobnému rozkazu včas odpor, platobný rozkaz podľa § 174 ods. 1 O.s.p. nenadobudol účinky právoplatného rozsudku. Dovolací súd preto nezistil oprávnenosť dovolania podľa § 237 písm. d/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom je nesprávny procesný postup súdu, ktorým

v priebehu konania znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva.

Žalobkyňa za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu pokladá skutočnosť, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu než k akému dospel súd prvého stupňa. Rozdielny právny záver súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ku ktorému dospeli na základe dôkazov predložených účastníkmi konania a na základe doplnenia dôkazov odvolacím súdom neznamená procesný postup odvolacieho súdu, nota bene nesprávny procesný postup. Odvolací súd v odvolacom konaní o veci rozhodol na základe doplnených dôkazov po viacerých prejednávaniach veci na pojednávaniach, na ktorých bolo žalobkyni, resp. jej právnenému zástupcovi umožnená realizácia procesných práv.

Dovolací súd z uvedeného dôvodu nezistil predpoklad pre prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd ďalej k dovolacej námietke poznamenáva, že ustanovenie § 128 O.s.p. umožňuje súdu získať informácie, ktoré majú význam pre konanie a pre rozhodnutie o veci a to od fyzických alebo právnických osôb, ku ktorým inak účastníci nemajú prístup. Tieto osoby majú povinnosť odpovedať na dotaz súdu. Odvolací súd tak z dôvodu zisťovania aktívnej legitímácie žalobkyne v zmysle § 128 O.s.p. požiadal advokáta JUDr. Ľ.K., AK T.P. o informáciu. Na základe dotazu súdu JUDr. K. listom 18. februára 2008 (č.l. 209) predložil zmluvu o postúpení prejednávanej pohľadávky z pôvodného žalobcu na tretiu osobu, I.O.. Na základe toho potom odvolací súd dospel k právnenému záveru o nedostatku aktívnej legitímácie N.G..

Pretože nie sú dané ani ďalšie predpoklady pre prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p., dovolací súd dovolanie žalobkyni podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods.5 O.s.p. odmietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 a 224 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalovanému v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, a preto dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. decembra 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.